

BEGROTING 2011

Door een verdere korting in het gemeentefonds wordt Borsele nu door de Rijksoverheid tot de 3^e bezuinigingsronde gedwongen. Als gemeente hebben we er al eerder voor gekozen om realistisch omgaan met de gevolgen van de crisis. Dus, geen paniekvoetbal. Dat verhindert echter niet dat deze 3^e bezuiniging van 1,1 miljoen hard aan komt. Zo meteen wil ik namens de CDA-fractie onze beoordeling van de voorgestelde bezuinigingen met u doornemen.

Al is het door de bezuinigingen een beleidsarme begroting geworden, laten we ons als gemeente wel verder gereed maken voor de toekomst. Met onze 15 fraaie kernen hebben we als gemeente goud in handen. Dat brengt echter ook een zorgplicht en een stuk verantwoordelijkheid met zich mee, zeker in tijden waarin de groei er uit is en meerdere kernen met krimp te maken hebben en krijgen.

Ons mooie goud kan anders aan glans verliezen. Dat willen we fractie niet laten gebeuren. Net als bij de kadernota wil ik pleiten voor een nieuw masterplan, namelijk het masterplan *Vitale Dorpen*. Bij Vitale Dorpen gaat het om de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gemeente en burgers bij hun directe woon- en leefomgeving. Een belangrijke start is daar mee gemaakt bij de ontwikkeling van het brede school concept per kern. Overigens gaat het vooral om de samenwerking. Het zou voor het CDA ook best een breed dorpshuis mogen zijn.

Bij de gezamenlijke verantwoordelijkheid hoort ook dat de burger zich meer bewust wordt van zijn eigen rol in het geheel. Dus, niet meteen "dat moet de gemeente maar voor mij oplossen", maar vooral ook "wat kan ik er zelf aan doen". Dit vergt een omslag in denken. Het zal niet gemakkelijk zijn om dit aan te brengen. Toch gelooft de CDA-fractie er in dat de Borselse samenleving er veel sterker op zou kunnen worden. Laten we die uitdaging aan gaan!

De goede sociale cohesie, die in Borsele nog volop aanwezig is, moeten we –tegen de stroom in- vast zien te houden en verbreden. De betrokkenheid op elkaar moeten we borgen door zaken die er aan bijdragen te behouden, denk aan betrokken dorpsraden, Tafeltje Dekje, de Borselse Sprinter, Idee in Actie, ga zo maar door. Ook nieuwe initiatieven moeten we ontplooiën, als projecten waarbij jong en oud elkaar ontmoeten, een project om elkaar als burger meer aan te spreken op ongewenst gedrag en aandacht voor vrijwilligers van de toekomst, namelijk onze jongeren via de Maatschappelijke Stage. Inschakelen van een burgerpanel ij de vormgeving van de website is er ook zo een.

De betrokkenheid van de mensen op elkaar en bij hun dorp is voor ons een speerpunt.

Als fractie zijn we de mening toegedaan dat we meer nog dan nu moeten inzetten op ons goud, namelijk 15 bijzondere kernen, waar het goed wonen is, waar mensen naar elkaar omzien, waar een actieve bevolking betrokken is bij hun dorp, waar de woon- en leefomgeving aantrekkelijk en uitnodigend is.

Wil dit een kans van slagen hebben, dan zullen we met z'n allen open moeten staan voor de realiteit en voor ieders inbreng en participatie. Realiteit is dat de groei eruit is. Een omslag in denken is niet gauw gemaakt. Het kleine kernenbeleid vergt in deze tijd een herijking. Niet alles kan overal.

Realiteit is:

- de sluiting van de school in Ellewoutsdijk is er al en boven de Berenburcht hangen zware donderwolven; volgens het onderzoek van SCOOP komen meer scholen, niet alleen openbare, in zwaar weer. Om kwalitatief goed onderwijs voldoende bereikbaar te houden, is samenwerking van de Borselse scholen hard nodig. Daarvan zou het op afstand zetten van het openbaar onderwijs Borsele onderdeel kunnen uitmaken. Laten we die discussie met open vizier aangaan. Er staan genoeg op het spel, namelijk blijvend goed onderwijs voor onze Borselse kinderen.
- Borsele heeft te maken met arbeidsmigranten. Laten we daar onze verantwoordelijkheid in nemen en de arbeidsmigranten niet als een probleem zien maar als een kans. Als gemeente (of regio) zouden we moeten zorgen voor een goede huisvesting en maatschappelijke integratie. Is er al meer bekend over de pilot huisvesting arbeidsmigranten?
- De manier, waarop onze gemeente erbij staat en functioneert, is nog gebaseerd op het groeiemodel. Dat kan niet zo blijven. We zullen met meer realisme moeten kijken naar de voorzieningen voor verenigingen, naar het aantal speeltuinen, speelplaatsen en speeltoestellen. Hoeveel gebruik wordt er van de faciliteiten gemaakt?
- De woningvoorraad in de kernen neemt erg toe, de prijs van een woning zakt. In een aantal kernen is al sprake van veel leegstand. Hierdoor is er ook in het goedkopere segment keuze. Ik durf het bijna niet te zeggen maar ik doe het toch: Je kunt je afvragen of de subsidie, die gepaard gaat met starterswoningen, verantwoord is of blijft. Het CDA zou zeggen: laten we er wel realistisch mee omgaan.
- Borsele heeft te maken met een hap in de bevolkingsopbouw. Die hap ontstaat door het wegtrekken van jongeren. Alleen voldoende passend werk in de nabije omgeving kan dit oplossen. Daar moeten echt op in blijven zetten.
- De kernen moeten een aantrekkelijke woonomgeving worden en blijven. Investeren in dorpsvernieuwing vinden wij een echt speelpunt. Dat geldt ook voor investeringen in de sociale cohesie. Door mensen serieus te nemen en door slim te faciliteren (denk maar aan Ellewoutsdijkse bus) kunnen we hier best wat in betekenen.
- De zorg voor het milieu, voor onze omgeving is een taak voor ons allemaal. Uit goed rentmeesterschap moeten we bewust omgaan met onze wereld, moet onze omgeving. Een simpel principe als "Verbeter de wereld, begin bij jezelf" is vooral ook een kwestie van bewustwording. Dat mogen iedereen op aanspreken! In dit kader vraagt de fractie om goed geïnformeerd te worden over metingen die worden gehouden i.v.m. uitstoot in het Sloegebied. Werkgelegenheid is prima maar wel zonder allerlei overlast in onze dorpen. Perikelen als bij Therphos zijn te gek voor woorden, dat kan toch niet. We willen vragen om regelmatige metingen en om goed te worden geïnformeerd. Misschien kan het college hier zo nog op antwoorden.

Toch hoeft dit alles zeker geen negatief beeld op te roepen. De omslag in denken moeten we als gemeente zelf goed tussen de oren krijgen en in dat proces moeten we ook de burgers, de dorpen, de organisatie goed meenemen. Daar zullen we als gemeente de komende jaren werk van moeten maken, dan kunnen we samen toekomst bestendige oplossingen zoeken. Dat is de uitdaging!

Tot slot: de voorgestelde bezuinigingen. Bij de vorige twee rondes werd het gat gedicht door de lucht uit de begroting te halen en door de kaasschaaf te hanteren. Nu zijn er keuzes gemaakt door het college. Voor de CDA-fractie is bij enkele onderdelen de kaasschaaf vervangen door de botte bijl. Ik kom daar zo nog op terug.

Met onderdelen als het schrappen van de coördinatie dorpsraden en werkbezoeken gaat de fractie akkoord. De kwaliteit hoeft daar niet perse onder te leiden. De contacten van de dorpsraad moet dan maar rechtstreeks via de dorpswethouder (of afdelingshoofd) lopen. Voor dergelijke korte lijnen is zelfs wel wat te zeggen. Andere bezuinigingen, als de andere opzet van de rekenkamercommissie, het Nationaal Landschap, het beheer van de jeugdsozen (door vrijwilligers), de gewenningslast gemeentehuis voor 2014, subsidiekorting SGB, een deel van de schoolbegeleiding, lagere presentiegelden, zijn uit nood geboren. Dat is toch wel even slikken, maar we moeten de broekriem aanhalen. De franje is er af. In de nieuwe situatie moeten we toch weer onze weg vinden en de kwaliteit met minder geld hoog proberen te houden. De BTW doorrekenen bij afval en riool is niet leuk, maar ook daar lijkt niet aan te ontkomen.

Er zijn wat kleine bezuinigingen waar we moeite mee hebben. In die zin dat we er niets voor voelen om minder kwaliteit te bieden. Want in dat geval levert de imagoschade die je als gemeente oploopt meer verlies op dan de genoemde bedragen. Maar misschien valt het mee. We hebben begrepen dat het nieuwkomersontbijt nieuwe bewoners niet wordt afgeschafte maar dat er meer samenwerking wordt gezocht met de Open Monumentendagen. We gaan akkoord als de kwaliteit van beide activiteiten niet minder wordt. Mocht dan wel zo zijn, dan moeten we dat voor die kleine bedragen zeker niet doen.

Bij een drietal onderdelen heeft de fractie veel vragen over de haalbaarheid van de bezuiniging. Deze onderdelen zijn soms zo weinig uitgewerkt dat we grote vraagtekens zetten bij de haalbaarheid. Ook verdere navraag heeft geen bevredigende antwoorden opgeleverd. Hierbij gaat het over de 100.000 euro leerlingenvervoer, 100.000 euro tunnelveiligheid en 25.000 PGO centraal ipv decentraal.

Bij het leerlingenvervoer is een paar jaar geleden – op vragen van het CDA- door het college nog helemaal in kaart gebracht waar bezuinigingen mogelijk waren. Een paar kleine aanpassingen zijn toen ook doorgevoerd. Zolang de fractie geen helder voorstel heeft, is een beslissing nemen moeilijk. Om een voorbeeld te noemen, of de fractie ermee akkoord zou gaan als het leerlingenvervoer voor de sbo-leerling (De Tweern, Samuelschool) stopt, vraag ik me af. Dat is namelijk een erg kwetsbare groep. Daarentegen is een te luxueuze regeling ook niet handig als we ons realiseren dat we onze kleine dorpschooltjes proberen open te houden en tegelijkertijd ook het vervoer naar elders financieren.

Voor de drie genoemde onderdelen (leerlingenvervoer, tunnelveiligheid en PGO) gaat de fractie slechts akkoord, als de uitgewerkte voorstellen eerst aan de gemeenteraad ter besluitvorming worden voorgelegd.

Daarnaast zijn er een aantal items waarvan we wel begrijpen dat de bezuinigingen daar gerealiseerd zouden kunnen worden, maar dan is het weer erg onduidelijk op welke onderdelen ervan de bezuinigingen gerealiseerd gaan worden. Oftewel, wat zijn de consequenties van de voorgestelde bezuinigingen?

Hierbij gaat het om 40.000 euro op de sport, 40.000 euro op de muziekschool en 25.000 euro op de schaapskooi. Bij deze onderwerpen vinden we dat de botte bijl is gehanteerd. Hiermee zo akkoord gaan, vinden we moeilijk, zo niet onmogelijk.

Het volledig schrappen van de subsidie aan de Schaapskooi zien we echt niet zitten, dan zal er toch een bevredigend alternatief moeten zijn. Hoe leg je dat uit, terwijl tegelijkertijd wordt geïnvesteerd in het bezoekerscentrum? Ik vind dat we op deze manier de Stichting bruuskeren.

Hetzelfde geldt voor de muziekschool. Op deze manier leggen we als Borsele een bom onder de GR, ik vind deze werkwijze niet fair naar de andere deelnemers. Het CDA onderkent het grote belang van de muziekschool en wil deze korting alleen accorderen als het op een nette manier haalbaar is. Datzelfde (belang en korting) geldt ook voor de sport. We zijn hier nog niet zomaar mee akkoord.

De CDA-fractie begrijpt dat we voor de begroting en meerjarenraming een sluitend begin (2011) en eind (2014) moeten hebben. Eerder hebben we al een aantal suggesties voor alternatieve bezuinigingen gedaan.

We willen dat de voorgestelde bezuinigingssuggesties serieus worden opgepakt. Ik noem nogmaals de suggestie om de levensduur van machines verder op te rekken, het meer leveren van een eigen bijdrage (waarom moet het speeltuintje helemaal gratis zijn?) en het efficiënter maken van de buitendienst (misschien kunnen we als exercitie het onderhoud van een paar kernen privatiseren?).

Om andere accenten te leggen aan de opgenomen bezuinigingsopties is nu geen tijd meer. In het presidium is afgesproken om dit te doen via een 1^e begrotingswijziging 2011, dan kan uiterlijk 15 november toch een sluitende meerjarenbegroting aan de Provincie worden aangeboden.

De CDA-fractie wil aan de lijst met bezuinigingssuggesties er nog paar toevoegen:

- de eerste is een inspanning van de raad zelf. Het CDA stelt voor om het fractiebudget weg te bezuinigen. Omdat 5000 euro al is bestemd voor de verder digitalisering van de raadsbijeenkomsten levert dit een bedrag op € 4.500,-
- de fractie roept het college van B&W op om ook een te kijken welke bezuinigingen mogelijk zijn binnen de pot "college" met activiteiten in de baas zijn tijd is veel geld gemoeid. De voorjaarsbijeenkomst, een hele dag sportdag, de najaarsbijeenkomst en de forse eindejaarsbijeenkomst leggen een behoorlijk beslag. Als je dit alles kapitaliseert, hebben we het over een bedrag dat dichtbij € 100.000,- ligt. Uiteraard mag er en moet er worden geïnvesteerd in arbeidsvoorwaarden en in teambuilding. Toch menen we dat hier reële bezuinigingsmogelijkheden in zitten
- ik ben voorstander van het volledig schrappen van het voormannenspreekuur; dit levert een bezuiniging op van € 10.700. Wij willen voorstellen om dit nu al op te nemen.

Voor dit laatste dienen we een amendement in.

Nog twee suggesties, die voor ons zeker een onderzoek waard zijn:

- de eerste vergt vooraf een fundamentele discussie, maar ik noem hem toch: regelmatig komt het voor (ondermeer bij de WMO) dat mensen voorzieningen krijgen vergoed, terwijl de betrokkene prima in staat is om deze zelf te financieren. Op grond van het inkomen komt iemand er voor in aanmerking maar naar het vermogen wordt niet gekeken. Kan eens bekeken worden wat de wettelijke mogelijkheden zijn om een vermogenstoets in te voeren. Als CDA staan wij voor fair en sociaal beleid, een vermogenstoets zou daar kunnen bijdragen

- we zouden eens kunnen nadenken over een andere organisatie van de dodenherdenking. We hebben nu een bevestigingsmuseum, zou het dan niet wenselijk zijn om de herdenking daar te centreren in plaats van dat we nu op drie plekken met een beetje mensen samenkomen. Baarland, Heinkenszand, Nieuwdorp. Misschien kunnen we op deze wijze een win-win-situatie creëren.

De andere bezuinigingssuggesties moeten er voor ons voor zorgen dat we

- de Schaapskooi niet korten, slechts ten dele korten of met een goed alternatief plan komen voor hun toekomst
- de sport veel beperkter korten of met een uitgewerkt en acceptabel plan komen
- geen bom onder de GR van de muziekschool leggen, wel kijken wat verantwoord haalbaar is, zonder de muziekschool de nek om te draaien.

Wat nu nog blijft, zijn de gevolgen voor de Borsele burger. Vorig jaar was de raad bij de begroting nog in staat was om de korting op de afvalstoffenheffing ad € 72,- te verlenen, zij het na een amendement. Om dat te realiseren is 4 ton gehaald uit de reserve afvalstoffenheffing en nog 2 ton van elders. De reserve is toen afgesloten. En nu ..... wat kunnen we nu doen?

D66 heeft er antwoord op, namelijk de BTW op de rioolbelasting niet doorberekenen, maar de dekking voor hun voorstel is niet valide. Voor 2011 is de externe inhuur slechts op € 183.040,- begroot. Daar valt echt geen 100.000 euro te halen.

Als je het staatje opmaakt voor een burger met een meerpersoons huishouden, gebruiker en eigenaar van een twee-onder-één kap woning met een waarde van € 200.000,- (zoals dat ook gebeurt bij de monitor van de provincie over de Lokale belastingen) dan komen we uit op een last van 619 euro (afvalstoffenheffing gebruiker 273 + 4,4% is 285; geen korting meer, rioolrechten blijft 65 maar +4,4% is 67 en als eigenaar OZB 204 +3% is 210, rioolrecht 58 wordt 53 +4,4% is 57.

Niet meer vergelijkbaar met vorig jaar door de korting (nu +16%); het Zeeuwse gemiddelde was in 2009 603.

De verwachting is dat Borsele wel onder het Zeeuwse gemiddelde zal blijven in 2010.

We hadden graag meer gedaan.

Alles overziend, een weinig bevredigend geheel. Maar behalve bedreigingen zien we ook kansen, zoals we in de algemene beschouwingen hebben aangegeven.

We hopen in de nabije toekomst de discussie te voeren over de alternatieven en de precies invulling van de bezuinigingen. Daar willen we als CDA-fractie ook echt ons steentje aan bijdragen, want ook dat hoort er bij. Het is ieders verantwoordelijkheid hier in de gemeenteraad, niet alleen roepen maar ook doen.

In deze begroting staan nu ook speerpunten met indicatoren benoemd. Het begin is er. Het is aan de raad om dit verder uit te bouwen en te verfijnen. De CDA-fractie vindt de Programmabegroting 2011 een helder document en wil de wethouder van Financiën en de afdeling daarmee complimenteren.

Voorstel nr. B6
Onderwerp: Voorstellen tot het vaststellen van de Programmabegroting 2011 en de meerjarenraming 2012-2014
De raad van de gemeente Borsele in vergadering bijeen d.d. 4 november 2010
Ondergetekende(n) stelt/stellen het volgende amendement voor: Andere invulling voormannen spreekuur (€ 5.000,-) te vervangen door Schrappen voormannen spreekuur (€ 10.800,-)
Toelichting: In de huidige tijd van mondige bewoners, van diverse kanalen om in contact te komen met de gemeente, is de toegevoegde waarde van het voormannenspreekuur sterk afgenomen. Waar het voorheen in een behoefte voorzorg, is het nu verworpen tot een luxe regeling, die zonder veel problemen geschrapt kan worden.
Ondertekening en naam: CDA Ad Schenk PvdA Arno Witkam SGP/CU Kees Weststrate D66 Ronald van de Vijver LPB Berry Kooiker VVD Roel Boekholt